

නිර්දේශිත ප්‍රභේද

ප්‍රභේද තුනක් නිර්දේශ කර ඇත. ඩයස්කෝරියා අලාටා විශේෂයෙන් රාජ අල (අස්වැන්න 32 - 35 t/ha) හා කැකුලු අල (අස්වැන්න 35 - 38 t/ha) ද ඩයස්කෝරියා එස්කියුලෙන්ටා විශේෂයේ කුකුලල (කදිරා) (අස්වැන්න 30 - 32 t/ha) නිර්දේශිත ප්‍රභේද ලෙස දැකිය හැක.

රෝපණ ද්‍රව්‍ය සැකසීම

නිරෝගී බීජ අල භාවිතා කළ යුතු අතර ග්‍රෑම් 250 ක් පමණ වූ අල කැබලි කපා කැපුම් තලයේ දැව අළු හෝ දිලීර නාශක ගැල්වීමෙන් කුණුවීම වළක්වා ගත හැක. අංකුර මෝදුවීම සඳහා වැලි තවාන් දැමීමත් නිසි කළ කෙන්නුයේ සිටුවීමත් වැදගත්වේ.

බිම් සැකසීම හා කෙන්නුයේ සිටුවීම

කාබනික ද්‍රව්‍ය වලින් පොහොසත් වූ ජලවහනය හොඳින් ඇති ඕනෑම පසක වගා කළ හැක.

අඩි 1x1x1 පමණ වූ වලක් සාමාන්‍යයෙන් සාදා ගත යුතුය. සහල්ලු පසක දී වල කුඩාවටත්, තද පසෙහි වල විශාලවටත් සකස් කළ යුතුය.

වල පිරවීම සඳහා ඕනෑම දිරායන කාබනික ද්‍රව්‍ය ලෙස පිදුරු කාටු, පොල් ලෙලි, දහයියා, තණකොළ රොඩු, දිරි ගොම ආදිය භාවිතා කළ හැක. කොළරොඩු මිශ්‍ර පසෙන් වල පුරවා වල මධ්‍යයේ අංකුරය සහිත රෝපණ ද්‍රව්‍ය සිටුවිය යුතුය.

නිර්දේශිත පරතරය

මහ වැල් අල සඳහා 1x1 m හා කුඩා වැල් අල සඳහා 1x0.5 m ද සුදුසු වේ.

හෙක්ටයාරයක් සඳහා වලවල් ප්‍රමාණය

මහ වැල් අල සඳහා වලවල් - 10,000 හා කුඩා වැල් අල සඳහා වලවල් - 20,000 ක් අවශ්‍ය වේ.

ආධාර සිටුවීම

වැඩි අස්වැන්නක් සඳහා අවශ්‍ය වේ. එක් එක් ශාකය සඳහා වෙන වෙනම ආධාරක සිටුවීම සඳහා අඩි 6 පමණ වූ උස් වූ අගල් 2 1/2 ක් පමණ විෂ්කම්භය ඇති ආධාරක කෝටු සිටුවිය යුතුය.

පොහොර යෙදීම

පොහොර යෙදීම වයස මාස 4 1/2 කට ප්‍රථම සිදු කළ යුතුය (වර්ධක වර්ධනය උපරිම කර ගැනීම සඳහා). ඊට පසු පොහොර යෙදීම අනවශ්‍ය වේ.

පොහොර නිර්දේශය

යොදන අවස්ථාව	ප්‍රමාණය (කි.ග්‍රෑ./ හෙ.)		
	යූරියා	T.S.P.	M.O.P.
මූලික	65	150	60
මතුපිට 1 (සිටුවා මාස 1 1/2 - 2 දී)	65	-	60
මතුපිට 2 (සිටුවා මාස 3 1/2 - 4 දී)	65	-	60

(හෙක්ටයාරයකට යොදන පොහොර අක්කර 2.47 සඳහා වේ)

වල් මර්දනය

දීර්ඝ කාලීන බෝගයක් නිසා වල් පැළෑටි මර්දනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. මතුපිට පොහොර යෙදීමට ප්‍රථම වල් මර්දනය කර පොහොර යෙදීම කළ හැක. වසුන් යෙදීමෙන් වල් මර්දනය මෙන් පාංශු ජල සර්ක්ෂණය යන කරුණු 02 කම සිදුවේ.

රෝග හා පළිබෝධ

රෝග පළිබෝධ අඩු බෝග කාණ්ඩයකි. නමුත් මහා පරිමාණයෙන් වගා කිරීමේදී දිලීර රෝග වර්ෂාවත් සමඟ පැතිර යාමක් දැකිය හැකිය. බහුලවම ඇන්ත්‍රැක්නෝස් දිලීරය දැක ගත හැකිය.

වැල් සඳහා ආධාරක සිටුවා හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන ලෙස වගාව නඩත්තු කිරීම වැදගත් වේ.

අස්වනු නෙලීම

වැලෙහි පැහැය කහ පැහැවීම අස්වනු ගැලවීමට සුදුසු කාලය පෙන්නුම් කරයි.

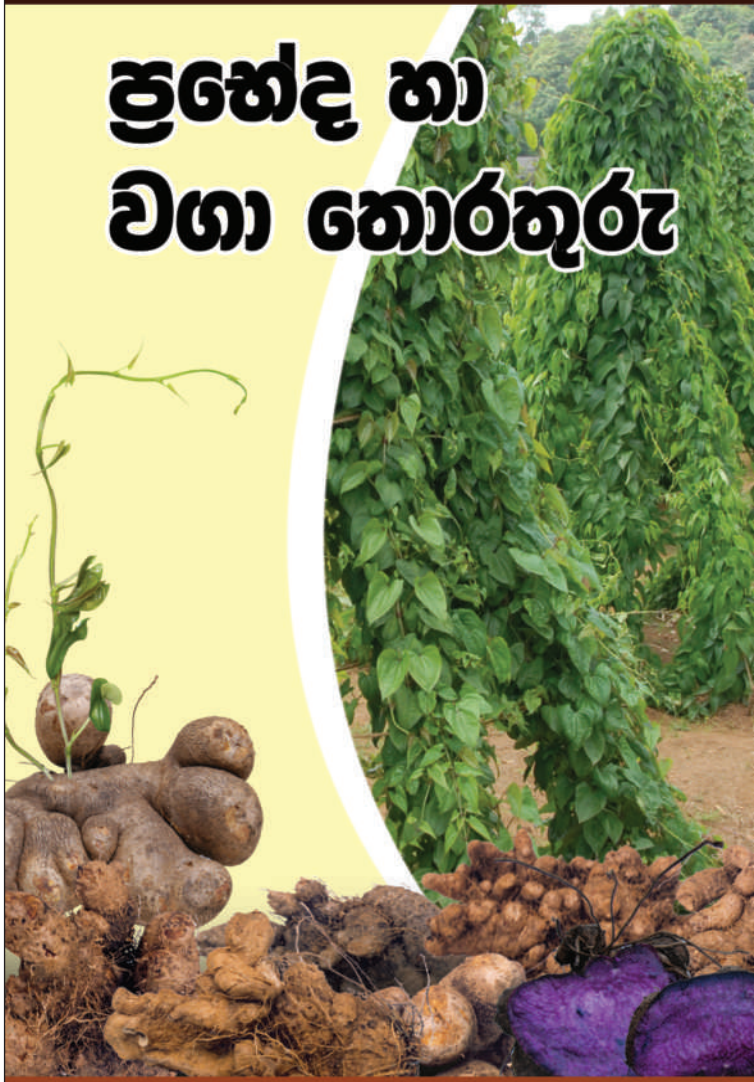
ගබඩා කිරීම

තුචාල රහිත, පස් ඉවත් කර පිරිසිදු කර ගත් අල වාතනය සහිත නිරූ එළියට භාජනය නොවන විශ්ලී ස්ථානයක මාස 3 - 6 දක්වා කාලයක් තුළ හොඳින් ගබඩා කර තබා ගත හැක. මැස්සක් හෝ විශ්ලී වැලි තට්ටුවක් මත ගබඩා කිරීම යෝග්‍ය වේ.

භාක්‍ෂණික උපදෙස් : එන්.එල්.ඒ.ටී.එස්. භාෂායක්කාර
 උපදෙස් : එන්.එල්.ඒ.ටී.එස්. භාෂායක්කාර (ජ්‍යෙෂ්ඨ)
 භාක්‍ෂණික සහාය : ඒ.එම්.බී.කේ. ජෛව විද්‍යාඥයාණන්
 සංවර්ධන නිලධාරී
 අල බෝග අංශය
 උබෝ.ජ්‍ය. හා සංවර්ධන ආයතනය, ගන්නොරුව.
 දු.ක. : 081 - 2388011-13
 සැකසුම : ශ්‍රීව්‍ය දාස මධ්‍යස්ථානය, ගන්නොරුව
 මුද්‍රණය : කෘෂිකර්ම ප්‍රකාශන ඒකකය, ගන්නොරුව

වැල් අල

ප්‍රභේද හා වගා තොරතුරු

හැඳින්වීම

මහ පොළොවේ සාරය විවිධ රසයෙන් අප අතරට ගෙන එන අල බෝග අතරින් වැල් අල ප්‍රධාන ස්ථානයක් හිමිකර ගනී.

උද්භිද විද්‍යාත්මකව වැල් අල ඩයස්කෝරියා ගණයට අයත් වන අතර, තෙත් කලාපයේ ගෙවතු වල වගා කරන බෝගයකි. තෙත් හා වියළි කලාප දෙකෙහිම වගා කිරීම සඳහා යෝග්‍ය වේ.

මුහුදු මට්ටමේ සිට 900 m පමණ දක්වා උස් ප්‍රදේශ වල වගා කළ හැකිය.

අඩු යෙදවුම්, අඩු අවධානය, පහසු නඩත්තුව, කෘමි හා රෝග පළිබෝධ අවම වීම, ආන්තික භූමිවල වගා කිරීමේ පහසුව හා එහිදී වැඩි ආහාර ප්‍රමාණයක් නිපදවීම. වැඩි ඉල්ලුම හා අපනයන විභවයක් පැවතීම නිසා ආර්ථිකව වැඩි වටිනාකමක් සහිතය. එමෙන්ම මහා පරිමාණ වගාවක දී වැඩි අස්වැන්නක් ලබා දේ. වැඩි ඖෂධීය වටිනාකමක් ඇති බෝග කාණ්ඩයකි.

වගා තොරතුරු

වගා කාලය : කන්න බෝගයකි. සිටුවීම අප්‍රේල් - මැයි මාස වලදී (යල් කන්නයේ මූල)

අස්වනු නෙලීම : දෙසැම්බර් - ජනවාරි (මහ කන්නයේ දී) කාලයේ දී සිදු කරයි. අස්වනු හෙලා සිටුවන තෙක් සුප්පකාලයක් පැවතීම විශේෂ ලක්ෂණයකි.

වැල් අල විශේෂ

ලෝකයේ විශේෂ 650 ක් පමණ තිබේ. දේශීය වශයෙන් වැල් අල පවුලේ විශේෂ 9 ක් පමණ දැකිය හැක.

01. ඩයස්කෝරියා අලාටා (Dioscorea alata)

කැකුලු අල (නිර්දේශිත)

හැන් අල (නිර්දේශිත)

මහ වැල් අල ලෙස හඳුන්වන මෙය ඇතැම් රටවල වතුර අල හෝ සුදු අල ලෙස හඳුන්වයි.

මෙහි විශේෂ ලක්ෂණ :

- බොහෝ විට ශාකයේ කොතැනක හෝ දැමී පැහැති වර්ණකය අඩංගුය
- අස්වනු එක් අලයක් හෝ උපරිම අල කිහිපයකට සීමා වීම
- වැලෙහි හරස්කඩෙහි දාර පැහැදිලිව දැකිය හැකි වීම

දිවයින පුරා වගා දර්ශ 50 ක් පමණ පවතී. බහුලව වගා කරන දර්ශ ලෙස රාජ අල, දන්දිල, ජමුරල, ගුරු අල, හිගුරල, ඇඟිලි අල, පැණි අල, කිතල, තැඹල, රතු අල දැක්විය හැක.

02. ඩයස්කෝරියා එස්කියුලෙන්ටා (Dioscorea esculenta)

යුට කුකුල (නිර්දේශිත)

බැවුල් කුකුල

කුඩා වැල් අල නමින් හඳුන්වයි. ප්‍රමාණයෙන් කුඩා අල නිපදවයි. වැලක අල 15 ඉක්මවයි. අලයක් ග්‍රෑම් 450 ක් පමණ වේ. සෑම අලයකටම දිගු නටුවක් පවතී. අල පොකුරු කටු සහිත මුල් වලින් වැසී තිබීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. බහුලව වගා කරන දර්ශ ලෙස, කුකුලල, හාට්ටල, ජාචා අල උතුරු ප්‍රදේශවල වගා කරන සිදුවලිලි, සිරුවලිලි දැක්විය හැක.

03. ඩයස්කෝරියා රොටන්ඩාටා (Dioscorea rotundata)

චූෂා

අප්‍රිකානු වැල් අල දර්ශයක් වන මෙය පසු කාලීනව ලංකාවට හඳුන්වා දෙන ලදී. වගා දර්ශ ලෙස එෂුමා දැක්විය හැක.

04. ඩයස්කෝරියා බල්බිෆෙරා (Dioscorea bulbifera)

උබුල

ව්‍යව කොටස් වල ද අල හට ගනී. වගා දර්ශ ලෙස උඩල, බකමුණු වැල් දැක්විය හැක

සුළු වශයෙන් දැකිය හැකි වෙනත් දර්ශ

05. ඩයස්කෝරියා කොයාමේ (Dioscorea koyamae)

ලංකාවට ආවේනික දර්ශයක් වේ. උදා: ගෝනාල

06. ඩයස්කෝරියා පෙන්ටාෆිලා (Dioscorea pentaphylla)

කටු අල

පත්‍ර කාණ්ඩ 3 - 5 දැකිය හැක. සිලින්ඩරාකාර දිගු අල

07. ඩයස්කෝරියා ටොමෙන්ටෝසා (Dioscorea tomentosa)

උදා : උයල

08. ඩයස්කෝරියා ට්‍රිමෙනී (Dioscorea trimenii)

ශ්‍රී ලංකාවට ආවේනික දර්ශයක් වේ. උදා : දහයිසා අල

09. ඩයස්කෝරියා ඔප්පිටිෆෝලියා (Dioscorea oppositifolia)

උදා : හිරිතල, ගිරිතල